

**‘Adolescens, tibi dico: surge
(Čtvrtek po 4.postní neděli, Q18)**

Náš pán přišel k jednomu městu, které se jmenovalo Naim, a s ním spousta lidí a také učedníci. Když vstoupili do brány, tu vynášeli z ní právě jednoho mladíka, jediného syna vdovy. Náš pán k nim přistoupil a dotkl se máru, na nichž ležel mrtvý, a řekl: Mladíku, říkám ti, vstaň! Mladík se vzpřimil a začal ihned mluvit, na podobenství toho, že byl vzkříšen věčným Slovem.

A povídám: „Přišel ke městu.“ To město je duše, jež je řádně spořádaná a opevněná a chráněná před poklesky a vypudila všechnu roztříštěnost a je svorná a upevněná ve Ježíšově spáse, obklopená hradbou a pojatá do božského světla. Proto říká prorok, že Bůh je hradbou Siónu. Věčná moudrost praví, že spočine vyrovnaně, rovným dílem na posvěceném a svatém místě. Nesjednotí se a nespočine, pokud nebude vyrovnaná; neboť vše vyrovnané je uvnitř, je blízko a při [ní]. A ta duše je posvěcená, v níž je jen Bůh sám a v níž nedojde spočinutí nic stvořeného. Proto říká, že vyrovnaně spočine na svatém a posvěceném místě. Veškerá svatost pochází od Ducha Svatého a nepůsobí proti přirozenosti; spíše začíná působit u toho nejnižšího a působí tak [dále] až k tomu nejvyššímu. Učitelé říkají, že se vzduch nikdy nestane ohněm, pokud se nejprve nezmenší a nerozehřeje. Svatý Duch se chápe duše a očišťuje ji světlem a milostí a pozvedá až k tomu nejvyššímu. Proto říká, že spočine vyrovnaně na posvěceném místě. Nakolik duše spočine v Bohu, natolik Bůh spočine v ní. Spočine-li v něm [jen] z částky, spočine v ní jeho část; spočine-li v něm úplně, spočine on v ní [také] úplně. Proto říká věčná moudrost: spočinu rovným dílem.

Učitelé říkají, že se v duze k sobě tak těsně spínají žlutá a zelená, že žádné oko není ta bystré, aby je rozeznalo; právě tak vyrovnaně působí přirozenost a přizpůsobuje se prvotnímu výronu, který je tak rovný andělům, že se ho Mojžíš neodvážil popsat pro slabost lidského srdce, aby je [lidé] nevzývali; tak jsou podobní prvopočátku [stvoření]. Jeden velmi vznešený učitel praví, že nejvyšší anděl mezi duchy stojí tak blízko prvopočátku a je v něm taková podoba boží a božská moc, že by stvořil celý tento svět i anděly pod sebou. K tomu směřuje [i] dobré učení, že je Bůh tak vznešený a tak čirý a tak jednoduchý, že působí ve svém nejvyšším stvoření, aby konalo ze své moci, [tak], jako koná truksas mocí královou a spravuje jeho zemi. Říká: “Na svatém a posvěceném místě vyrovnaně spočinu.

Nedávno jsem mluvil o bráně, z níž prýští ven Bůh. Ale doopravdy se uchovává sám v sobě a nevytéká se ven – ba spíše vylévá se dovnitř. Je jednotou, která se uchovává sama v sobě, vyjímá se ze všeho, nezevšeobecňuje se a neprofanuje se. Avšak to, co Bůh vydává, je dobro a to se dává povšechně všemu tvorstvu. Bytí je Otec, Jednota je syn s Otcem, Dobro je Svatý duch. A když tedy se zmocní Duch Svatý duše, toho „posvěceného místa“, tím nejčistším a nejvyšším [způsobem] a pozdvihne ji ke svému původu, to je k Synu, a Syn ji pozdvihne dále ke svému původu, to je k Otci, do podstaty, do prvopočátku, kde má Syn své bytí, tu spočine věčná moudrost „na posvěceném a svatém místě“ v nitru.

A říká: „Náš Pán přišel ke městu Naim“. Naim je „syn holubice“ a znamená prostotu.

Duše nikdy nespočine náležitě, pokud se celá nesjednotí v Bohu. Také znamená proud vody a znamená¹ čproud vody a znamená, že má být člověk neoblomný vůči hříchům a pokleskům. „Učedníci“ jsou božským světlem, jež má vplynou proudem do duše. „Velký zástup“ jsou ctností, čemž jsem nedávno mluvil. Duše se musí vzhopit a s horoucí touhou překonat dokonce i důstojenství andělů velikostí své ctností. Tehdy vstoupí člověk do brány, což je láska a jednota, do brány, z níž vynášeli mrtvého, jinocha, syna vdovy. A náš Pán přistoupil a dotkl se toho, na čem mrtvý ležel.“ Jak přistoupil a jak se dotkl, to nechám nyní být, ale spíše [se zaměřím na to], že řekl: „Napřím se mládenče.“

Byl to „jediný syn vdovy“. [Její] muž byl mrtev, proto byl mrtev i syn. Jediným synem duše je vůle a veškeré duševní síly; ty všechny spočívají v nejvnitřnějším intelektu. A intelekt je v duši mužem. A protože je muž mrtev, je mrtev také syn. A tomuto mrtvému synu pravil náš Pán :“Mladíku, pravím ti, vstaň!“ Věčné a živé slovo, v němž vše žije a jež vše udržuje, slovem vpravilo život do mrtvého, a „on se napřímil a začal mluvit.“ Kdykoli promluví do duše Slovo a duše odpoví živým slovem, ožije syn žijící v duši.

Mistři se hádají, zda je lepší síla bylin, nebo síla slov nebo kamenů. To je si třeba rozmyslet, co zvolit. Byliny mají velikou moc. Slyšel jsem, jak bojovala lasice s hadem. Pak lasice odběhla, donesla bylinu, něčím ji obalila a hodila na hada, a ten v tu chvíli pukl a byl mrtev. Co dalo lasici takovou moudrost? - Poznala ji z té byliny. V to je též veliká moudrost. A slovo má také velkou sílu; slovy se dají dělat divy. A všechna slova mají svoji sílu od prvotního Slova. I kameny mají velikou sílu díky analogii, kterou v nich působí hvězdy a nebeské síly. A protože podobné tam velice působí na podobné, proto by se měla duše pozdvihnout ve svém přirozeném světle do toho nejvyššího a nejčistšího [světla], a tak vstoupit do světla andělského, andělským světlem projít do božského světla a mezi oněmi světly stanout na rozcestí, na výšinách, kde se světla setkávají. A tam k ní promlouvá věčné živé Slovo a tam duše ožije a odpoví mu slovem.

Abychom takto jednou mluvili s věčným slovem nám pomoz Bůh. Amen.

1 To je si třeba rozmyšlet. jméno Naim; tento výklad pochází z *Glossa ordinaria*